

SCHAAKTERMEN STAP 1 UITGELEGD

Ik zie nog vaak dat onderwerpen uit Stap 1 niet goed zijn onthouden of uitgelegd kunnen worden. Vandaar dat ik ze hier nog een keer kort uitleg. Lees de uitleg goed en prent die in je hoofd!! Dan kan je ze niet alleen goed toepassen, maar ook aan anderen (papa-mama, broer-zus, opa-oma of vriendjes) goed uitleggen!!

slaan: Een stuk van de tegenstander pakken. (*Slaan is niet verplicht! Bij dammen wel.*)

veilig: Een stuk spelen zonder dat het geslagen kan worden door de tegenstander.

aanval: Een stuk ‘kijkt’ naar een stuk of een belangrijk veld van de tegenstander.

onveilig: Een stuk naar een veld spelen waar het geslagen kan worden door de tegenstander.

promotie / promoveren: Als een pion aan de overkant komt, dan moet hij ingeruild worden voor een dame, toren, loper of paard. (*De pion mag niet een pion blijven en mag ook geen koning worden. Je kan dus meerdere dames op het bord hebben.*)

minorpromotie: Als je niet tot dame promoveert, maar tot toren, loper of paard.

waarde van de stukken (‘punten’): Hoeveel punten de stukken waard zijn. (*Dame 9, Toren 5, Paard 3, Loper 3, pion 1. De koning krijgt geen punten, want die mag je niet slaan.*)

ruilen: Slaan en terugslaan van stukken.

gelijke ruil: Ruilen van stukken met gelijke waarde.

voordelige ruil: Het ruilen van stukken waarmee je ‘punten’ wint.

verdedigen: Iets doen tegen een aanval. (*Door dekken, weggaan, tussenplaatsen of slaan.*)

weggaan: Het aangevallen stuk gaat (*veilig*) weg uit de aanval.

dekken: Zorgen dat het aangevallen stuk teruggeslagen kan worden. (*Soms als ‘aanval op een eigen stuk’ omschreven.*)

tussenplaatsen: Er gaat een stuk (*veilig*) tussen de aanvaller en het aangevallen stuk staan.

ongedekt stuk: Een stuk dat niet gedekt is. (*Niet teruggeslagen kan worden.*)

schaak: Een aanval op de koning.

schaak opheffen: Verdedigen tegen schak, door slaan, tussenplaatsen of weggaan (*STW*).

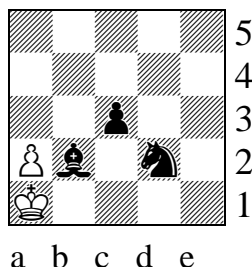
mat: Je staat schak en je kan geen *STW* doen.

‘gevangenis’: Het gebied op het schaakbord waar de koning nog heen kan. (*Bij mat zetten.*)

‘jager’: Het stuk dat de koning schaak zet. (*Bij mat zetten.*)

‘bewaker’: Het stuk dat naar velden kijkt, zodat de koning daar niet heen kan.

‘helper’: Het stuk dat de jager dekt. (*Bij mat zetten.*)

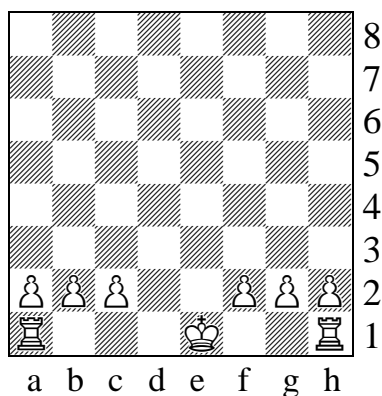

Links is Lb2 de jager, pion c3 de helper en Pd2 de bewaker.

vluchtelden: Velden waar een stuk (*vaak de koning!*) nog naartoe kan.

gaatje maken: Een vluchtveld maken in de koningsstelling.

rokade: Een zet waarbij de koning en een toren verplaatst wordt: de koning altijd twee velden opzij en de toren er overheen. (*Begin altijd met de dubbele zet van de koning!*)

korte rokade: de koning gaat naar g1 en dan Th1-f1 er overheen.

lange rokade: de koning gaat naar c1 en dan Ta1-d1 er overheen.

tweevoudige aanval: Twee stukken vallen hetzelfde stuk of veld van de tegenstander aan.

pat: Je staat niet schaak en je kan geen enkele zet (op het hele bord) meer doen.

remise: Gelijkspel in het schaken. (*Bijvoorbeeld pat of als er alleen koningen overblijven.*)

en passant: Het in het ‘voorbijgaan slaan’ kan alleen als de pion in de beginstand twee stappen naar voren gaat en naast een pion van de tegenstander komt te staan. Dan kan die pion slaan alsof de pion één stap heeft gedaan.

noteren: Het opschrijven van de zetten van een schaakpartij.

onreglementaire zet: Een zet die niet mag volgens de schaakregels.